

Integruoto planavimo pavyzdys

Kas yra integracija?

*Integracija [lot. *integratio* — atnaujinimas, atstatymas], dalių, elementų jungimas(is) į visumą:*

1. ek. gyvenimo internacionalizacijos forma, valstybių ek. bendradarbiavimas pagal suderintą tarpvalstybinę ek. politiką;

2. lingv. kalbų (dažn. giminingų) suartėjimas, susiliejimas dėl tautų politinio, ekonominio, kultūrinio bendravimo. (Tarptautinių žodžių žodynas, <https://tzz.lt/i/integracija/>).

Integracija – vienas iš svarbiausių šiuolaikinio ugdymo proceso bruožų, kai į mokinį ir jį supantį pasaulį žvelgiama kaip į nedalomą visumą. Integracija reikalauja aiškios struktūros, kuri suteikia galimybę struktūriškai susieti įvairius elementus į visumą, jiems neprarandant savarankiškumo. Esminiai integracijos požymiai, anot J. Laužiko, yra šie:

- jungiamųjų dalių savarankiškumas;
- dalių struktūriškas siejimas į visumą.

Taigi svarbu, kad integruojant nė vienas dalykas nebūtų mažiaus reikšmingas, „aptarnaujantis“. Tikrai efektyvi integracija yra tuomet, kai jungiami dalykai gali atsiskleisti vienodu reikšmingumu.

Integruojant suderinamos paskirų dalykų žinios, sumažinamas įsiminti reikiamos informacijos kiekis, išvengiama informacijos pasikartojimų, mažėja mokymosi krūvis. Integracija skatina vieno dalyko informaciją panaudoti kitoje srityje, suteikia mokiniams turtingesnę akademinę patirtį, praplečia kontekstą ir padeda taikyti gyvenime įgytą patirtį.

Efektyviai planuojant integruotą mokymosi etapą ar užduotį reikia surasti, suvokti tas dalis, kurios bus jungiamos ir atrasti formą, kuri padėtų geriausiai pritaikyti integruojamų dalykų žinias bei gebėjimus. Integruotas mokymas vyksta, kai mokiniai visapusiškai panaudoja įvairių dalykų žinias, tam tikrais aspektais susijusias su aplinka. Tuo atveju praturtinami pamokų modeliai, struktūros, atsiranda nauji ryšiai ir prasmė.

Kokios galėtų būti integruoto mokymosi užduočių formos?

Integracijai labiausiai tinka vadinamosios „turtingos užduotys“ (angl. rich tasks) ir kuo įvairesnius gebėjimus pasitelkti skatinantys metodai bei informacijos pateikimo formos, pvz., projektas, filmas, laikraštis, straipsnis, pasakojimas, pjesė ir pan. Planuojant integraciją tarp dalykų svarbu iš anksto pasirinkti užduoties rezultatų pateikimo formą, nes nuo jos priklausys užduoties ir vertinimo kriterijų formulavimo ypatumai – forma sąlygoja tai, ko galime iš mokinių reikalauti. Integruotos užduotys gali būti atliekamos tiek pavienių mokinių, tiek bendradarbiaujančiose grupėse.

Pateikto integruoto planavimo pavyzdžio esmė – mokiniai, atlikdami vieną užduotį (pavyzdžiui, kurdami pasakojimą ar filmą) pasitelkia ir pritaiko integruojamų dalykų žinias ir lygiavertiškai atskleidžia visų integruojamų dalykų pasikimus, kuriuos galima įvertinti. Todėl labai svarbu kuo aiškiau suformuluoti užduotį – joje turi atsiskleisti kiekvieno dalyko reikalavimai ir pateikti vertinimo kriterijus, kurie padės identifikuoti ir įvertinti mokinio kiekvieno dalyko pasiekimus.

Planuojant užduoties atlikimo laiką reikia numatyti jo tiek pamokų metu, tiek po pamokų. Efektyviausia, jei užduoties pristatymui būtų suorganizuota integruotų dalykų pamoka, dalyvautų visi mokytojai, kurie kiekvienas įvertintų mokinių savo dalyko pasiekimus. Žinoma, galima užduotį pristatyti kelis kartus, kiekvieno joje integruoto dalyko pamokoje.

Integruoto planavimo pavyzdys

Klasė:

Integruojami dalykai: (kiek dalykų bus integruojama? Efektyvu, kai integruojami 2-3 dalykai).

Užduotis: (ką ir kokia forma mokiniai turi atlikti?)

Priemonės, medžiagos, kiti ištekliai, edukacinės aplinkos ir kt.: (kas reikalinga? Kur mokiniai gali nueiti, kokias edukacines erdves ar kokius asmenis aplankyti? Ir pan.)

Skirtas laikas: (iš viso. Kiek savaitių, pamokų?)

Pristatymo data ir būdas: (ar tai bus bendra visų dalykų pamoka, ar mokiniai pristatinės užduotį kiekvieno dalyko pamokose, o gal viešo pristatymo iš viso nebus, ir atliktą užduotį mokiniai pateiks mokytojams)

Mokomieji dalykai	Pasiekimai pagal dalyko BP <i>(Bendrojoje programoje atrandami tie gebėjimai, kurie tikrai bus ugdomi šia užduotimi)</i>	Mokomojo dalyko uždaviniai <i>(ką iš kiekvieno dalyko mokiniai pasieks atlikdami šią užduotį)</i>	Vertinimo kriterijai <i>(pagal kiekvieno dalyko BP)</i>	Laiko sąnaudos <i>(Kiek bus skirta laiko konkretaus dalyko pamokose, po pamokų, tačiau laiko juosta gali būti pateikta kaip atskira plano dalis)</i>
1 dalykas				
2 dalykas				
3 dalykas				